

Föreningen
SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER
Swedish member-society of the IARU and the NRAU

2018-02-19

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Kopia:

Transportstyrelsen

Angående ändring i trafikförordningen 4 kap. 10 e §

Amatörradio är en verksamhet som är internationellt reglerad i ITU radioreglemente och nationellt reglerad i lagen om elektronisk kommunikation. I Sverige finns cirka 10 000 certifierade radioamatörer.

Med anledning av den ändring som infördes i rubricerade förordning den 1 februari, vill Föreningen Sveriges Sändareamatörer fästa uppmärksamhet på brister i den nya lagtexten.

Vi förstår att all lagstiftning ger upphov till gränsdragningsproblem och därför uppskattar vi den mycket gedigna konsekvensutredning som gjorts i Transportstyrelsens rapport "*Förarens användning av kommunikationsutrustning under färd*". Vi anser att det förslag till regeländring som framlades i rapporten var väl avvägt:

*"Vid färd på väg med ett motordrivet fordon får föraren ägna sig åt aktiviteter som användande av mobiltelefon och annan kommunikationsutrustning endast om det inte inverkar menligt på framförandet av fordonet. Föraren får därvid inte använda **mobiltelefon** på ett sådant sätt att han eller hon håller den i handen."*

Vi förstår också strävan efter en teknikneutral lagstiftning, som tar hänsyn till att även annan handhållen utrustning än just en mobiltelefon negativt kan påverka förarens uppmärksamhet. I synnerhet kan detta antas gälla sådan handhållen utrustning som användaren måste manövrera via en pekskärm, som exempelvis en handdator, en musikspelare eller ett navigeringshjälpmedel.

Transportstyrelsen framhåller dock särskilt att man "*i utredningen inte kunnat finna stöd för att hantering av någon annan handhållen kommunikationsutrustning än mobiltelefon skulle vara så problematisk med hänsyn till trafiksäkerheten att det kan motivera ett förbud*".

Det är lätt att tänka sig att lagstiftaren haft den ovan nämnda teknikneutraliteten i åtanke när man valt att frånga Transportstyrelsens förslag och hux flux ändra i den omsorgsfullt avvägda texten på ett till synes genomtänkt sätt:

Föreningen Sveriges Sändareamatörer
Box 45
SE-191 21 Sollentuna
Sweden

Besöksadress:
Turebergs Allé 2
www.ssa.se

Telefon: +46 8 585 702 73
E-post: hq@ssa.se

"Vid färd på väg med ett motordrivet fordon får föraren ägna sig åt aktiviteter som användande av mobiltelefon och annan kommunikationsutrustning endast om det inte inverkar menligt på framförandet av fordonet. Föraren får inte använda denna utrustning på ett sådant sätt att han eller hon håller den i handen."

För att fullt inse innebörden av en teknikreglerande lagstiftning krävs god förståelse för såväl juridiska som tekniska aspekter. Som nämnts finns alltså tekniska likheter mellan mobiltelefoner och viss annan handhållen utrustning, men det finns även fundamentala skillnader mellan mobiltelefoner och exempelvis kommunikationsradio.

I ett samtal över mobiltelefon kan båda parterna tala och lyssna samtidigt. Men kommunikationsradio medger i de allra flesta fall endast att en användare i taget talar, varvid användaren manuellt måste skifta mellan sändning och mottagning. Användande av handsfree-utrustning, som fungerar utmärkt i kombination med mobiltelefon, lämpar sig illa tillsammans med kommunikationsradio.

I stället är den sedan länge vedertagna lösningen en handmikrofon som med en spiralsladd är ansluten till den i fordonet fast installerade kommunikationsradion. Mikrofonen har vanligen ett enda reglage i form av en stor tangent för omkoppling mellan sändning och mottagning. Därigenom kan användaren manövrera kommunikationsradion utan att behöva flytta blicken från vägen. Tiotusentals sådana installationer finns i bussar, lastbilar, taxibilar, budbilar och arbetsfordon.

Den oväntade ändringen av formuleringen i lagtexten kan nu ha fått oavsiktliga konsekvenser, inte bara för radioamatörerna i Sverige utan även för transportnäringsen, polisen och räddningstjänsten med flera. Omfattas handmikrofon för kommunikationsradio av det nya förbudet? Ännu vet vi inte hur domstolarna kommer att tolka den nya regeln, men från flera håll har redan begärts branschvisa undantag.

Men rattsurfande förare av tunga fordon som lastbilar och bussar utgör naturligtvis en minst lika stor trafikfara som dito förare av personbilar. Därför är en tydligare gränsdragning med avseende på teknik att föredra framför branschvisa undantag.

I Norge har lagstiftaren valt att explicit reglera just användning av mobiltelefon:

"I denne forskrift forstås med:

a) Mobiltelefon: radiostyr for kommunikasjon over offentlig nett.

b) Bruk av mobiltelefon: enhver betjening av mobiltelefonens funksjoner.

[...]

Fører av en motorvogn må ikke bruke mobiltelefon under kjøring."

Föreningen Sveriges Sändareamatörer förutsätter att rättspraxis utvecklas i en sådan riktning att handhållna mikrofoner inte ska anses omfattas av den nya förordningen. I annat fall bör lagen på nytt ändras så att den överensstämmer med Transportstyrelsens förslag.

Anders Larsson
Ordförande